

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: A. s. r. o., IČO X
sídlem U c. 263/32, X O.

proti
žalovanému: Krajský úřad Olomouckého kraje
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2019, č. j. KUOK 62640/2019, ve věci
přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Šternberk (dále jen „městský úřad“) ze dne 4. 2. 2019, č. j. MEST 11067/2019. Městský úřad tímto rozhodnutím uznal žalobkyni vinnou z přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o silničním provozu“).
2. Žalobkyně se přestupku dopustila tím, že jako provozovatelka motorového vozidla RZ X v rozporu s § 10 odst. 3 a § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu nezajistila, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, stanovená zákonem o silničním provozu. Dne 26. 9. 2018 v 18.33 h nezjištěný řidič v obci Šternberk na ulici Jívavská ve směru na centrum při řízení uvedeného vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci stanovenou zákonem o silničním provozu na 50 km/h a v měřeném úseku byla vozidlu

prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu nad bezpečností provozu na pozemních komunikacích naměřena rychlost 65 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h byla jako nižší skutečná rychlost naměřena rychlost jízdy 62 km/h, což je o 12 km/h více, než je nejvyšší dovolená rychlost. Tím nezjištěný řidič vozidla porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a jeho jednání vykazuje znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 téhož zákona. Za přestupek městský úřad uložil žalobkyni pokutu ve výši 1 500 Kč.

3. **Žalobkyně v žalobě** namítala, že nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení proti ní, protože řádně a včas 16. 11. 2018 oznámila městskému úřadu údaje o řidičce vozidla v době spáchání přestupku, kterou byla její jednatelka. Žalobkyně učinila sdělení prostřednictvím své jednatelky Mgr. A. S. (dále jen „řidička“). Přesto městský úřad věc přestupku řidičky dne 19. 12. 2018 odložil. Z žádného zákonného ustanovení nevyplývá nutnost podání vysvětlení řidičkou, v tomto případě dokonce opakovaného. Skutečnost, že se řidička nedostavila k podání vysvětlení, není důvodem pro zastavení řízení ve věci přestupku řidičky. Městský úřad měl vyzvat řidičku k výsledku po zahájení řízení a neměl v daném případě činit závěr o obstrukčním jednání. Výklad městského úřadu, že nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, je v rozporu s jazykovým a logickým výkladem uvedené normy, i s jejím účelem. Podle žalobkyně účelem příslušné právní normy je dát provozovateli vozidla možnost vyvinut se ze své odpovědnosti tím, že uvede osobu řidiče, případně další skutečnosti potřebné pro zahájení řízení vůči určité osobě. Není přijatelný výklad, že když se řidič vozidla nedozná, stíhá odpovědnost provozovatele vozidla bez možnosti dalšího vyvinutí. Za nesprávný postup žalobkyně považovala také to, že městský úřad odložil věc přestupku řidičky již 19. 12. 2018, i když neuplynulo ještě zákonných 60 dnů (o odpovědnosti této osoby se dozvěděl 16. 11. 2018).
4. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že žalobní námitky jsou totožné s odvolacími a řádně se s nimi vypořádal v napadeném rozhodnutí, na které odkázal.
5. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
6. **Krajský soud z obsahu správního spisu** ověřil spáchání přestupku tak, jak je uvedeno výše. Žalobkyně na výzvu provozovateli motorového vozidla k uhrazení částky 800 Kč nebo sdělení řidiče vozidla písemně sdělila, že předmětné vozidlo v době spáchání přestupku řídila její jednatelka Mgr. A. S.
7. Výzvu k podání vysvětlení označená řidička převzala 10. 12. 2018 a ve stanoveném termínu se k městskému úřadu nedostavila, ani se neomluvila.
8. Městský úřad 19. 12. 2018 usnesením věc přestupku řidičky odložil a vydal příkaz vůči žalobkyni. **Žalobkyně v odporu proti příkazu** namítla, že řádně a včas oznámila městskému úřadu podáním z 16. 12. 2018 z datové schránky prostřednictvím jednatelky, že vozidlo řídila ona sama. Podle žalobkyně měl městský úřad v souladu s § 125f a násl. zákona o silničním provozu uznat vinnou z přestupku řidiče jednatelku žalobkyně. Jednatelka se nemohla dostavit k městskému úřadu z důvodu nemoci. Žalobkyně k odporu nedodala žádné přílohy. Žalobkyně se k provedení dokazování mimo ústní jednání 29. 1. 2019 nedostavila, ani se neomluvila, i když ji o něm městský úřad řádně vyrozuměl.

9. **Městský úřad v rozhodnutí o přestupku** ze dne 4. 2. 2009 uvedl, že provozovatelka sdělila jméno řidičky, avšak ta se nedostavila k podání vysvětlení, ani na výzvu nijak nereagovala. Městský úřad zjišťoval osobu řidiče prostřednictvím citované výzvy, a protože se mu nepodařilo zjistit skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, věc přestupku neznámého řidiče odložil podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Městský úřad obdržel sdělení provozovatelky o řidičce, ale z dokumentu není patrné, kdo dokument vyhotovil, protože neobsahoval podpis konkrétní osoby a nelze tedy předpokládat, že se jedná o doznání označené řidičky, a to ani v případě, že se jedná o jednatelku společnosti, protože přístup do datové schránky může mít podle interního nastavení ve společnosti i více uživatelů (např. účetní apod.). Citované sdělení žalobkyně městský úřad považoval podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu za podání vysvětlení. Městský úřad označenou řidičku vyzval v souladu s § 137 a § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), k podání vysvětlení, aby řidičku mohl ztotožnit a v souladu se zákonem poučit a ta se mohla vyjádřit k okolnostem, za kterých k přestupku došlo, případně předložit důkazy na svou obhajobu. Městský úřad zaslal výzvu k podání vysvětlení označené řidičce s dostatečným předstihem. Pokud řidičce termín nevyhovoval, jak uvedla žalobkyně v odporu, protože řidička byla nemocná, mohla zkontaktovat městský úřad a domluvit si jiný termín. Městský úřad v posuzovaném případě nedisponoval nevyvratitelnými důkazy k prokázání viny, které by samy o sobě konkrétní osobu řidiče usvědčovaly ze spáchání přestupku. Samotné označení osoby řidiče bez dalších důkazů nemůže objektivně vést k uznání viny. Když označená řidička na výzvu, která obsahovala i řádné poučení, nereagovala, tím spíše je zřejmé, že využila svého práva výpověď městskému úřadu odeprít. Tím vznikly podmínky pro objektivní odpovědnost žalobkyně jako provozovatelky vozidla.
10. **Odvolací námitky** byly obdobné se žalobními. Žalobkyně uvedla, že podání učinila prostřednictvím datové schránky a podání činí za právnickou osobu její statutární orgán. Náklady a čas spojený s podáním vysvětlení řidičky jsou větší zásah do práv řidičky než hrozící správní sankce, a to ve vzdáleném sídle správního orgánu a za situace, kdy podání vysvětlení nelze v řízení použít jako důkaz, protože by se řidička musela dostavit ke správnímu orgánu opětovně v rámci ústního jednání v řízení o přestupku. Povinnosti účastníků řízení by měly být úměrné předmětu řízení. Kdo jiný by měl řídit firemní vozidlo než statutární orgán společnosti. Žalobkyně neoznačila žádného účelového či nedohledatelného řidiče, ale naprosto evidentní osobu. Žalobkyně předpokládala, že správní orgán má k dispozici fotografii přestupku s fotografií řidiče, kterou může porovnat s fotografií označeného řidiče založenou v centrální evidenci obyvatel, do které má správní orgán přístup. Správní orgány měly reálnou příležitost zjistit přestupce a měly se o to pokusit.
11. **Žalovaný v rozhodnutí o odvolání** uvedl, že se nepodařilo přestupkové jednání řidičce vozidla prokázat, protože ta sama zmařila řádné zjištění stavu věci tím, že se nedostavila bez náležité omluvy k podání vysvětlení. Žalobkyně oznámenou možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a účastnit se dokazování listinami mimo ústní jednání nevyužila. Žalobkyně si protiřečila, když uváděla, že učiněné kroky městského úřadu při zjištění totožnosti řidiče vozidla byly nadbytečné a navíc spojené s obtížemi pro jednatelku, která se sama označila za řidičku vozidla. Vysvětlení žalobkyně jako provozovatelky vozidla nesouvisí s podáním vysvětlení jednatelky jako fyzické osoby. Sdělení řidičky vozidla by muselo být podáno odděleně, respektive by z podání muselo být

patrné, že takové podání cestou datové schránky právnické osoby činí fyzická osoba, v daném případě podepsaná uznávaným elektronickým podpisem. Tak tomu v posuzovaném případě nebylo. Podání z 16. 11. 2018 neobsahovalo žádnou identifikaci osoby, která toto podání činí. Na toto podání bylo třeba nahlížet jako na podání učiněné účastníkem řízení, ale nelze ho zaměňovat s podáním výpovědi, která má bezprostředně a subjektivně podat informace o vlastních vjemech fyzické osoby, která byla přítomna nějakému konkrétnímu jednání, jevu ap. Za účelem vedení řízení o přestupku fyzické osoby je zapotřebí získat nejen doznání fyzické osoby, ale případně i další indicie ke konkrétní zjišťované věci. Samotné doznání k přestupku bez poučení o právu nevypovídat proti sobě nebo osobě blízké, pokud by takové osobě hrozil postih, bez řádné protokolace, není možné považovat za důkaz o vině. Městskému úřadu se v daném případě takové důkazy nepodařilo zjistit, i když jednatelku řádně předvolal k podání vysvětlení, ale ta se bez důvodné omluvy nedostavila. Samotná skutečnost, že časování tohoto úkonu jednatelce nebylo vhod, nebo ho považovala za spojený s překážkami, nemůže být dávana k tíži městskému úřadu v jeho úsilí zjistit a případně usvědčit z přestupku konkrétní osobu řidiče. K námitce, že nikdo jiný než statutární orgán žalobkyně nemohl být řidičem vozidla, žalovaný uvedl, že správní orgány nedisponují žádnou databází zaměstnanců právnických osob, kterým se rozhodne právnická osoba svěřit k užívání jí provozované vozidlo a tyto osoby nemusí být ani v zaměstnaneckém poměru vůči právnické osobě. Správní orgány rovněž běžně nedisponují oprávněním lustrace osob za jiným účelem než dohledání jejich adres trvalého pobytu a doručovacích adres uvedených v systému evidence obyvatel, což se děje na základě vzdáleného elektronického a chráněného přístupu. V posuzované věci fotografie řidiče vozidla pořízená rychloměrem postrádá potřebnou kvalitu nutnou ke ztotožnění osoby řidiče vozidla (vizuální podoba řidiče je obecně zřídka kdy zachycena). Ztotožnění osoby je úkon, který se v této formě řízení o přestupku provozovatele vozidla podle zákona o silničním provozu prakticky neprovádí. K námitce nedodržení lhůty k odložení věci přestupku řidiče žalovaný uvedl, že věc odložil v rámci šedesátidenní lhůty. Žalobkyně neuvedla, jaké další kroky měl správní orgán učinit, aby zjistil totožnost řidiče vozidla i poté, co se k němu nedostavila označená osoba řidiče podat ve věci vysvětlení.

12. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
13. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu *provozovatel vozidla se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*
14. Podle 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil **nezbytné kroky** ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.*
15. V posuzované věci jednatelka žalobkyně (jako provozovatelky vozidla – právnické osoby) označila jako řidičku vozidla sama sebe. Jednatelka žalobkyně zaslala toto podání vysvětlení městskému úřadu z datové schránky žalobkyně. K podání nebyl připojen podpis jednatelky. Jednatelka žalobkyně poté již na výzvu městského úřadu k podání vysvětlení nereagovala, ačkoli ji převzala do vlastních rukou. Současně jednatelka žalobkyně měla pod kontrolou veškerou komunikaci žalobkyně se správními orgány, což dosvědčila i podání žalobkyně vůči správním orgánům. Jednatelka žalobkyně tak věděla o všech okolnostech věci. Přesto porušila svou povinnost (podle § 159 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský

zákoník) vykonávat funkci jednatelky s nezbytnou loajalitou a s potřebnými znalostmi a pečlivostí, tedy s péčí řádného hospodáře. Jednatelka žalobkyně tak nekonala profesionálně, v dobré víře, ve prospěch žalobkyně a bez preferování svých soukromých zájmů. Jednatelka žalobkyně na výzvu k podání vysvětlení nereagovala ani prostřednictvím datové schránky žalobkyně.

16. Vzhledem ke konstrukci objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla je třeba, aby každý provozovatel dbal na ochranu svého majetku a co nejvíce eliminoval negativní účinky, které mu mohou vzniknout tím, že jiná osoba využívá jeho vozidlo v rozporu s veřejnoprávními normami (srov. rozsudek NSS z 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/20154-21).
17. Právě jednatelka by měla mít eminentní zájem na řádném objasnění přestupku, což se však v posuzovaném případě nestalo a jednatelka žalobkyně jednala v opačném zájmu, vytvářela obstrukce, jejichž cílem zjevně bylo dosáhnout zániku odpovědnosti za přestupek provozovatelky vozidla i za přestupek řidičky. Takovému jednání soudy nepřisvědčují.
18. Obstrukční jednání či dokonce zneužívání práva nebo postup, který s ním hraničí, nepožívá právní ochrany. Chování žalobkyně a její jednatelky naplňuje znaky zneužití práva, které NSS vymezil například v rozsudku z 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004-48, č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takového chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené“.
19. Krajský soud tak rozhodl v souladu se závazným právním názorem podle rozsudku NSS z 19. 5. 2021, č. j. 6 As 49/2021-20, na jehož podrobné odůvodnění pro stručnost odkazuje.
20. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správný celkový skutkový i právní závěr, se kterým se soud ztotožnil. Proto žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 28. července 2021

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně

